Ετέθη η απορία, όλως προσφάτως με συγκεκριμένη αφορμή και ετέθη γραπτώ ς σε ανταλλαγή μηνυμάτων: *«Δεν καταλαβαίνω γιατί ο κόσμος αντιδρά στην παγκοσμιοποίηση»* . Η απορούσα κάθε άλλο παρά άπορη είναι πνευματικώ ς, αλλά η αντίληψή της δεσμεύεται από την νεότητά της και ενίοτε εγκλωβίζεται στα ψηφιακά δίκτυα.

Δεν θέλω τούτη τη στιγμή, ίσως ούτε μπορώ να υπερασπιστώ τις θέσεις ενάντια στην παγκοσμιοποίηση, πράγμα που θέλει αρκετή μελέτη και την αντίστοιχη επιμονή για να δομηθεί ένας ισχυρός αντίλογος. Υπάρχει όμως μια κατ' αρχάς πρώτη αίσθηση, που μπορεί να πνίγεται στα ρηχά νερά του συναισθηματισμού. Ρηχά μεν, καθαρά δε.

Ακολούθως να γίνει ξεκάθαρο ότι η αντίθεση δεν προέρχεται από εθνικιστικές τάσεις. Δεν υπάρχει δηλαδή η εκτίμηση ότι η φάρα μας είναι καλύτερη και δεν γουστάρουμε να ανακατευτούμε με τους υποδέλοιπους παρακατιανούς. Δεν τίθεται τέτοιο θέμα. Εξάλλου αν όντως το σπέρμα ήταν ισχυρότερο, δεν είχε λόγους να φοβάται. Ούτε και να κομπορρημονεί βεβαίως.

Ούτε τίθεται θέμα για αντίθεση σε αυτό που θα μπορούσε να περιγραφεί για το πώς η ανθρωπότητα αναπτύσσει μια αναδυόμενη παγκόσμια συνείδηση, μια συλλογική ευαισθησία στις ευγενείς σκέψεις, καθώς και ενάντια στις φοβίες και τον απαράδεκτο προστατευτισμό. Μέσα σε όλα αυτά, και το όραμα του διαβόητου παγκόσμιου χωριού, με αυτή την άνευ προηγουμένου συνδεσιμότητα, γιατί όχι; εφόσον όλα τούτα, τίθενται στην υπηρεσία της ανθρωπότητας. Οικουμενικά, ισόποσα, δίκαια.

Όπως επίσης κάθε αξιοπρεπής πολίτης οφείλει να είναι αντίθετος με τις διαδηλώσεις κατά της Ημέρας του Αγίου Βαλεντίνου στην Ινδία, όπου περιλαμβάνουν βανδαλισμούς καταστημάτων και παρενόχληση ζευγαριών, όσο και αν δεν χωνεύει το μάλλον χαμηλό και οπωσδήποτε προστακτικό ερωτέψου κάθε 14 κάθε Φλεβάρη, άγνωστο απολύτως μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του ΄50 πέραν των Η.Π.Α. και του Η.Β., που τώρα σαλεύει τις αγορές σε κάθε γωνιά της γης.

Να μην ξεχνούμε ότι η παγκοσμιοποίηση δεν κινείται αυτόνομα. Οι εργαζόμενοι στον δυτικό κόσμο εργάζονται σκληρότερα και ανησυχούν περισσότερο λόγω του μεγαλύτερου ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας, και της αμείλικτης προσπάθειας για αύξηση της παραγωγικότητας. Ζουν σε μια αφόρητη ψυχολογική πίεση γιατί μετά από μακρά διαστήματα οικονομικής προόδου, οι γενιές δεν μπορούν πλέον να περιμένουν ότι θα είναι καλύτερα από τους γονείς τους. Έπειτα είναι και η εκτόξευση της τεχνολογίας. Για κάθε εργασία που χάθηκε στις Η.Π.Α., λόγω της εξάπλωσης του διεθνούς εμπορίου από το 1980 έως το 2016, οι ερευνητές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι περίπου άλλες τέσσερις χάθηκαν λόγω αυτοματοποίησης, ρομποτικής, τεχνολογίας πληροφοριών και άλλων βελτιώσεων της παραγωγικότητας.

Από την άλλη πλευρά, η αυτοματοποίηση έχει ενισχύσει την παραγωγικότητα των Η.Π.Α. περισσότερο από το διεθνές εμπόριο αλλά μόνον τρεις κατηγορίες επωφελούνται από αυτά τα κέρδη. Εν πρώτοις οι καταναλωτές που αγοράζουν με χαμηλότερες τιμές, ακολούθως οι μάνατζερς που αμείβονται με υψηλότερους μισθούς και τέλος οι μέτοχοι των εταιρειών. Αυτοί που δεν ωφελήθηκαν είναι οι εργαζόμενοι, αν και εδώ πρέπει να είμαστε προσεκτικοί στο, ας το χαρακτηρίσουμε, κοινό σύνολο των καταναλωτών με τους εργαζόμενους. Όπως επίσης προσοχής αξίζει και η αντίστοιχη υποταγή των εργαζομένων στην απειλή του να χάσουν την εργασία τους που αναμφίβολα διαμορφώνει συνειδήσεις και μοντέλο συμπεριφοράς. Ενδεικτικό ότι η συμμετοχή σε εργατικές ενώσεις στην Γαλλία και στις Η.Π.Α., έχει υποχωρήσει στο 10% του εργατικού σώματος.

Η παγκοσμιοποίηση δεν μπορεί να είναι πανάκεια, δεν πρέπει να γίνει αποδεκτή άνευ όρων και σε κάθε περίπτωση επενεργεί συνδυαστικά με άλλους σημαντικούς παράγοντες, κάθε άλλο παρά αμελητέους. Δεν είμαι βέβαιος ότι οι πολίτες μπορούν να κρατήσουν τα θετικά της και να αποκλείσουν τα αρνητικά της. Κάτι, ας πούμε, σαν το οραματικό σύνθημα: «Ναι στην Ευρώπη των λαών». Που εμείς, εδώ, δεν το νιώσαμε ποτέ.

Τέλος, υπάρχει και η άποψη, ενδιαφέρουσα και σεβαστή πως κάποια σημεία δεν θα ήταν άσχημο να παρέμεναν «καθαρά» από το αεράκι ή την θύελλα της παγκοσμιοποίησης. Στο σπαραξικάρδιο it' a miracle ο Roger Waters το λέει με πολύ λίγες λέξεις, από το '92.

«They've got Pepsi in the Andes McDonalds in Tibet Yosemite's been turned into A golf course for the Japs»

Για να μην αναφερθώ στους καθ' ημάς πλατείς γυαλούς, ψιλές άμμους, που έχουν ποδοπατηθεί από την επέλαση του βιομηχανοποιημένου τουρισμού. Αυτά έχω, συντόμως, να σημειώσω περί παγκοσμιοποίησης, και μάλιστα …γραπτώς.